

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационния труд на ас. Георги Иванов Кондев на тема „Моделите за самооценка – средство за усъвършенстване представянето на организацията” за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” по научната специалност 3.8. Икономика (Икономика и управление).

Рецензент: доцент д-р по икономика Динка Георгиева Милчева, шифри 05.02.18 Икономика и управление и 05.02.21. Организация и управление на производството.

Адрес: София, бул.Кл.Охридски № 8, ХТМУ, тел. 02- 8163-335

Основание за рецензиране:

Член на Научно жури /Заповед на ректора на ХТМУ – Р-ОХ-315/29.06.2012 г./
Избрана на заседание на Научното жури за Председател на Научното жури и Рецензент на 02.07.2012г.в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р.България и Правилника за неговото прилагане.

1.Кратки биографични данни и характеристика на научните интереси на кандидата

Докторантът Георги Иванов Кондев е магистър по „Стопанско управление” от 2002 г. Завършил е специалността „Стопанско управление на ХТМУ. От 2004 г. до 2007 г. е редовен докторант в катедра „Икономика и стопанско управление”, научна специалност 3.8. Икономика (Икономика и управление), област на висшето образование „Социални, стопански и правни науки”. От 2007–2009г. е асистент, от 2009г. преминава в ст.асистент и след влизането на ЗРАСРБ е на длъжност асистент в същата катедра. Води упражнения по дисциплините „Стопанска логистика”, „Икономика и мениджмънт”, „Мениджмънт на качеството” за ОКС ”бакалавър”, специалност „Индустриален мениджмънт” и упражнения на студентите от ОКС ”магистър”, специалност ”Индустриален мениджмънт” и „Стопанско управление” по дисциплините „Управление на проекти” и „Управление на ремонта и поддръжката”. Основните научни интереси на докторанта са в областта на управление на качеството, стопанска логистика и управление на ремонтната дейност.

2.Обща оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на Георги Иванов Кондев за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” на тема: „Моделите за самооценка – средство за усъвършенстване представянето на организацията” е разработен в обем 207 компютърни страници. В структурно отношение е представен, както следва: увод – 4

страници, изложение – 179 страници текст (първа глава – 40 страници; втора глава – 42 страници; трета глава – 52 страници и четвърта – 41 страници), заключение – 2 страници, литература – 8 страници и приложения свързани с изследването в дисертационния труд – 7 страници. Дисертационният труд съдържа 14 фигури и 37 таблици. Цитирани са 120 източника, от които 18 на кирилица, 100 на латиница и 2 на интернет-сайтове. Към дисертационния труд са приложени също справка за приносите и публикациите свързани с тематиката на дисертационния труд. Материала в дисертационния труд е пропорционално разпределен, което е видно от обема на всяка една глава. Налице е съответствие между приложеното съдържание и фактическото съдържание.

2.1.Избор и актуалност на темата на дисертационния труд

Оценката на дейността е един от основните проблеми в усъвършенстването на управлението на организациите. Неговото развитие преминава през множество етапи, както в теоретичното му изясняване, така и в практическото му приложение. В това направление постоянно се търсят нови подходи и инструменти за оценка на дейността и определяне на посоките за нейното усъвършенстване.

В резултат на нарастващата практическа актуалност на тези проблеми нараства и броя на научните публикации свързани с тях. Извършват се и множество емпирични изследвания доказващи, опровергаващи или допълващи определени модели. Въпреки това редица проблеми в това направление примерно по отношение обекта на приложението им остават нерешени или не са достатъчно разработени.

В тази връзка може да се отбележи, че темата на дисертацията е сполучливо избрана. Тя е актуална, значима и дисертабилна, изложението следва логиката и има практическа насоченост. Докторантът е обосновал добре тази актуалност и значимост. В същото време тази тема е комплексна и сложна и изисква добра теоретична подготовка, както и аналитични способности и опит в извършването на научни изследвания.

2.2.Формулировка на изследователските проблеми в дисертационния труд

Предметът, целта и задачите на дисертационния труд са коректно определени, изследователската теза макар и декларативно представена намирам за правилна, а обекта изисква по-голяма конкретизация и по-прецизна формулировка, особено от гледна точка на заявената тема. Целта и изследователските задачи, които докторантът си е поставил са последователно изпълнени в дисертационния труд.

2.3.Подходи и методи прилагани в дисертационния труд

Във връзка с решаване на задачите и постигане на целите на дисертационния труд докторантът е използвал системният подход, като научна и изследователска методология, като начин на мислене по отношение на организацията и управлението и свързаните с тях процеси, който не може да бъде приложен без системният анализ, като един от най-важните методи и ефективно средство за решаване на сложни, често и неясно формулирани проблеми. При разработване на проблемите в дисертационния труд са използвани графични методи, методите на синтез и интервю – като специфичен прием, инструментите за статистически контрол, както и съвременните подходи за управление на качеството. Според спецификата и сложността на обекта на изследването и в съответствие с поставената цел и задачи докторантът Георги Кондев правилно се съобразява с редица основни научни постановки за самооценката като инструмент за усъвършенствуването на представянето на организацията.

Сполучливия избор и използване на изследователските подходи и методи е допринесло за успешното реализиране на дисертационното изследване.

2.4.Използвана литература и приложения

За целите на изследването докторантът е използвал специализирана и научна литература за реализиране на задълбоченото научно изследване по проблематиката на дисертационния труд. Използвани са – 120 литературни източници, в т.ч. на кирилица – 18 и латиница – 100. Те са коректно цитирани и добросъвестно използвани в текста на предложената разработка. Приложенията към дисертационния труд го допълват и обогатяват с примери за успешно осъществена самооценка в организациите в Европа и информация за водещите учени в областта на управление на качеството.

Извода, който може да се направи е, че докторантът Георги Кондев познава много добре литературата касаеща изследвания проблем, което е позволило на докторанта да изведе важни обобщения в теоретичен и методологичен план, както и да предложи въз основа на тях методически решения в обхвата на предмета на изследване. Това от своя страна допринася да се отличи личния принос на докторанта в областта на научното изследване.

2.5.Структура на дисертационния труд и логика на изследването

Структурата на дисертационния труд е изградена логически съобразно изследователската теза, задачите поставени за решаване и стремежът на докторантът в достатъчна степен да проучи изследователския проблем. Налице е последователност, логическа обвързаност и балансираност между отделните глави на дисертацията.

Използвани са фигури и таблици, които онагледяват сполучливо изследваната проблематика.

В глава първа е направено задълбочено проучване на възникването и развитието на науката за управление на качеството и съвременните модели за самооценка въз основа на литературен обзор. Дефинирано е понятието качество като сборно понятие, проучени и систематизирани са факторите определящи качеството, показателите и характеристиките за неговата оценка, посочени са неговите функции, проучена е връзката „качество–разходи–цена”. За бързо и прецизно анализиране на проблемите и усъвършенстване на дейността са проучени инструментите на статистическия контрол на качеството базирани на използването на статистически техники за оценка и подобряване на качеството. Проучени са водещите модели за постигане на организационно съвършенство в Япония, САЩ и Европа. Проучването е задълбочено и показва компетентността и научната задълбоченост на докторанта.

В глава втора докторантът представя процеса на самооценка, като съвременен инструмент в мениджмънта на организациите за завоюване на конкурентни предимства и превръщането им в конкурентноспособни в условията на новата динамична икономическа бизнес среда. Направеното проучване на световната теория и практика за реализиране на процеса на самооценка и практическото приложение на модела за самооценка предложен от Европейската Фондация за Управление на качеството (EFQM) систематизирано са характеризирани критериите „средства” и „резултати” и техните подкритерии, които го формират.

Направеното задълбочено проучване в първа и втора глава на еволюцията на науката за управление на качеството, както и теорията и практиката в национален и международен аспект по отношение на моделите за самооценка на организациите показва наличието на добра организационна, икономическа и управленска подготовка на докторанта, както и способността му да прави научни изводи и обобщения.

В глава трета е представена апробацията на процеса на самооценка според Европейската Фондация за Управление на качеството (EFQM) в конкретни обекти ”Централната енергоремонтна база и „Магнетик Хед Технолоджис (МХТ)” ЕАД–Разлог. Прилагането на самооценката за съвършенство в ЦЕРБ”ЕАД–София е дала възможност на докторанта да оцени резултатите, които се изразяват в липсата на съответствие между управленските дейности и управленската структура; отсъствие на реални измерители на управленските процеси в йерархичните нива, както и отсъствието на ефективно изградена комуникационна система за обмен на информация и недостатъчна гъвкавост на висшето ръководство в ситуационен и целеви аспект.

В „Магнетик Хед Технолоджис”ЕАД–Разлог въз основа на проведено изследване е направена самооценка по модела на EFQM. Чрез въпросници са идентифицирани силните страни на дружеството и направленията в които трябва да се

подобрява дейността му. За илюстрация въз основа на числовите данни от процеса на самооценка е използвана радарната диаграма по отделните критерии. **Докторантът е направил научно–обоснован коментар на резултатите от цялостната самооценка в дружеството.**

В глава четвърта докторантът е представил методика за прилагане на процеса на самооценка в малките и средни предприятия, чиято цел е определяне на насоките за събиране, категоризиране и представяне на информация за силните и слаби страни в дейността им чрез проучване на мнението на персонала в тях.

Според мен, тази глава от дисертационния труд притежава редица достойнства и заслужава висока оценка, тъй като е с практическа насоченост – методиката която се предлага е с гъвкава структура и е мобилна за организациите. Тя е доказателство за задълбочено познаване на предмета и обекта на дисертационния труд.

Положителна страна на дисертационния труд са направените изводи след всяка глава, което дава възможност да се проследи постигнатото от докторанта по отделните задачи поставени пред дисертационния труд.

В заключението на дисертационния труд докторантът чрез ретроспективен анализ по глави прави научно-обосновано обобщение на извършеното в дисертационния труд.

2.6.Основни приноси в дисертационния труд

По отношение на декларираните от докторанта приноси в представения от него дисертационен труд мога да отбележа, че по съществените научно–приложни приноси са в следните направления:

1.На основата на дефинирането на ключовите аспекти на качеството са определени характеристиката на моделите за самооценка при усъвършенстване на дейността и са идентифицирани отделните ключови характеристики за оценяване на изпълнението.

2.Разработени са елементи на методика за прилагане на модел за самооценка и усъвършенстване на организациите базираща се на идентифицирани критични области на процеса на провеждане на самооценката. В това направление са отчетени и възможностите, които могат да деформират и възприпятстват този процес.

3.Разработената методика е приложена към различни предприятия, като средство за усъвършенстване на дейността и повишаване на конкурентноспособността на българските организации, което дава възможност да се оцени приложимостта на предложената методика в други предприятия с отраслова принадлежност и размери.

2.7.Критични бележки и препоръки

Естествено, както във всеки научен труд, така и в този, паралелно с положителните страни, могат да се отбележат и някои неточности, противоречия, пропуски в изложението.

1.Не е представена в явен вид зависимостта между моделите за самооценка и управлението на качеството при усъвършенстване на представянето на организацията, което не произтича пряко от заявеното заглавие.

2.Не е изяснено (стр.4.) за коя „област” съществуващите модели представляват цялостни управленски стратегии.

3.Дефинираната теза е дадена прекалено декларативно.

4.Неточно е формулирана първата задача, а именно „на теоретично равнище чрез литературен обзор да се разкрие влияние на различните школи”.

5.Липса на подробен коментар дали профила на обекта оказва влияние върху резултатите от самооценката.

6.Недостатъчно прецизиране на категориите организация, компания, предприятие, малки и средни предприятия и т.н.

7.Методиката за прилагане на процеса на самооценка „глава четвърта” е за малки и средни предприятия, докато обектите в които е апробирана методиката не се отнасят към този клас предприятия.

8.Заклучението не би трябвало да бъде обобщение на отделните глави, а да обобщава общите изводи, резултати и препоръки от дисертационния труд.

9.В дисертационния труд има допуснати и редица технически грешки, което е неприемливо за един такъв научен труд.

Посочените неточности и пропуски в изложението не намаляват стойността на разработката и не водят до коригиране на положителната ми оценка за нея.

2.8.Публикации по дисертационния труд

В дисертационния труд и в края на автореферата са посочени 8 публикации: 5 доклада на Международни юбилейни научни конференции и 2статии, от които едната в сп.Икономика, а втората в сп.Логистика. Три от представените публикации са самостоятелни. Всички те представят съществени части от дисертационния труд, публикувани са в утвърдени университетски издателства, което е доказателство, че научните постижения на докторанта са известни на научната общественост и са получили обществено признание. Докторантът има участие и в издаването на учебно пособие.

2.9.Автореферат и справка за приносите

Запознавайки се внимателно с автореферата и съдържанието на дисертационния труд на докторанта Георги Иванов Кондев стигнах до извода, че:

1. Авторефератът е разработен в съответствие с изискванията.
2. Като структура и съдържание авторефератът напълно съответства на дисертационния труд и отразява основните моменти от дисертацията.
3. Авторефератът дава ясна представа за постигнатото от докторанта.
4. Справката за приносите правилно представя научните постижения в дисертационния труд.

2.10.Лични впечатления от докторанта

Познавам Георги Кондев от годините в които се е обучавал в ХТМУ. Завършил е ОКС"магистър" специалност "Стопанско управление". По време на обучението си в университета се проявяваше като старателен, организиран и инициативен студент. Показваше умение да общува с колегите си, има лично обаяние, чувство за отговорност, уверен е в себе си. Не е конфликтен, контролира емоциите си. Всички тези лични и управленски качества му помагат при изпълнение на задълженията му като асистент и администратор.

Заклучение

Дисертационният труд на Георги Иванов Кондев е добросъвестно и завършено изследване на актуален и с практическа значимост за стопанската практика проблем. Основната цел формулирана във въведението е постигната, изследователските задачи, които си поставя докторанта във връзка с реализиране на целта са успешно изпълнени. Постигнати са конкретни научно-приложни приноси, с които се обогатяват и разширяват научните знания и се подпомагат малките и средни предприятия в политиката им за завоюване на пазарни позиции и повишаване на тяхната конкурентноспособност.

Дисертационният труд отговаря на изискванията за присъждане на образователно – научната степен „доктор” и заслужава положителна оценка.

Всичко това ми дава основание с пълна убеденост да препоръчам на членовете на Научното жури да присъдят на докторанта Георги Иванов Кондев образователната и научна степен”доктор” по научна специалност 3.8.Икономика (Икономика и управление).

София

20.08.2012г.

Доц.д-р инж. Динка Милчева